

SCI-CONF.COM.UA

**INNOVATIONS
AND PROSPECTS
IN MODERN SCIENCE**

**PROCEEDINGS OF III INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MARCH 13-15, 2023**

**STOCKHOLM
2023**

INNOVATIONS AND PROSPECTS IN MODERN SCIENCE

Proceedings of III International Scientific and Practical Conference

Stockholm, Sweden

13-15 March 2023

Stockholm, Sweden

2023

UDC 001.1

The 3rd International scientific and practical conference “Innovations and prospects in modern science” (March 13-15, 2023) SSPG Publish, Stockholm, Sweden. 2023. 350 p.

ISBN 978-91-87224-02-7

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Innovations and prospects in modern science. Proceedings of the 3rd International scientific and practical conference. SSPG Publish. Stockholm, Sweden. 2023. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/iii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-innovations-and-prospects-in-modern-science-13-15-03-2023-stokholm-shvetsiya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: sweden@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2023 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2023 SSPG Publish ®

©2023 Authors of the articles

АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ЗАХВОРЮВАНОСТІ ТА СМЕРТНОСТІ НА РАК ШЛУНКУ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ЗА 2017-2020 РОКИ

Монакова Ольга Сергіївна

Асистент кафедри епідеміології

Платонова Даріна Олександрівна

Мареніч Ганна Геннадіївна

Студенти 5 курсу педіатричного факультету

Харківський національний медичний університет

м. Харків, Україна

Вступ. Нині онкологічні захворювання є однією із проблем, що домінують у сучасному світі. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) рак входить до лідерів причин смерті серед населення у світі. Також за показниками ВООЗ щороку у світі онкологічне захворювання діагностують більше, як десяти мільйонам людей і близько восьми мільйонів помирають від раку. За даними ВООЗ у 2020 році рак шлунку зайняв шосте місце за поширеністю серед злоякісних пухлин у світі, дорівнюючи приблизно 1,09 мільйонів нових випадків, і посів четверте місце серед основних причин смерті від раку, складаючи близько 800 000 випадків смертей.

За результатами наукових досліджень вчених захворюваність і смертність від раку шлунку корелюють зі збільшенням віку, відносно рідко зустрічаються епізоди захворювання серед осіб обох статей молодше 45 років. Частота раку шлунку у чоловіків приблизно вдвічі вища, ніж у жінок. Онкологічне захворювання важливо встановити на ранніх стадіях їх розвитку під час медичного огляду, бо саме перші стадії підлягають успішному лікуванню в більшості випадків. Актуальність даної роботи полягає в дослідженні динаміки захворюваності та смертності на рак шлунку в Україні за 2017-2020 роки.

Ціль роботи. Оцінити показники захворюваності та смертності на рак шлунку та вивчити географічні особливості захворюваності в Україні за 2017-2020 роки.

Матеріали та методи. Проведений ретроспективний епідеміологічний аналіз захворюваності та смертності на рак шлунку населення України з 2017 по 2020 роки з використанням статистичних даних із бюлетенів Національного канцер-реєстру України №20-23 «Рак в Україні» за 2017-2020 роки.

Результати та обговорення. Результати епідеміологічного аналізу показали, що впродовж періоду спостереження захворюваність на рак шлунку в Україні поступово знижувалась і коливалась від 7 669 випадків на рік у 2017 році до 6 072 випадків у 2020 році. Тобто загальна кількість випадків захворювання знизилась на 20.8 %, зазначимо, що наведена кількість випадків не включала дані Донецької, Луганської областей та АР Крим і міста Севастополь.

Оцінка динаміки стандартизованих показників захворюваності (український стандарт) за даними бюлетенів Національного канцер-реєстру України «Рак в Україні» підтвердила тенденцію зниження захворюваності на рак шлунку в Україні. Так, у 2017 році цей показник становив 19.4 осіб на 100 тисяч населення і за 4 роки знизився до 15.3 осіб на 100 тисяч населення у 2020 році, тобто на 26.8 %.

Слід відзначити відмінності в захворюваності чоловіків та жінок. Захворюваність на рак шлунку чоловіків коливалась від 31,0 в 2017 році до 24,0 на 100 тис. населення в 2020 році, при цьому у 2018 році спостерігався найнижчий рівень захворюваності, показник дорівнював 17,7 на 100 тис. населення. Захворюваність жінок в 2,5 – 2,4 рази була нижчою у порівнянні з захворюваністю чоловіків і коливалась від 12,2 в 2017 році до 9,8 на 100 тис. населення. В статевій структурі захворюваності частка чоловіків складала 60,6 % від загальної кількості випадків захворювання як в 2017 році, та і в 2020 році, було зареєстровано у 2017 році 4 647 епізодів захворювання серед чоловіків та 3 681 епізодів у 2020 році. Таким чином, отримані в Україні дані щодо частоти раку шлунку серед чоловіків та жінок, узгоджуються зі світовими даними.

Результати аналізу смертності в Україні виявили зниження загальної кількості померлих від раку шлунку на 21 % з 5 794 у 2017 році до 4 580 випадків у 2020 році з превалюванням в статевій структурі померлих від раку шлунку чоловіків, частка яких коливалась від 62.2 % у 2017 році до 61.8 %, у 2020 році.

Оцінка стандартизованих показників смертності (український стандарт) виявила зниження показників за 4 роки на 28.07 % з 14.6 осіб на 100 тисяч населення у 2017 році до 11.4 осіб на 100 тисяч населення у 2020 році.

За результатами аналізу була виявлена певна неоднорідність розподілу показників, що вивчались, за областями України, що можливо обумовлено екологічними особливостями регіону, певними соціально-економічними факторами, до яких можна віднести спосіб життя та біоповедінкові особливості населення (куріння, вживання алкогольних напоїв або наркотиків, часте вживання жирної їжі або фаст-фуду), частота відвідування лікаря та проходження медогляду, матеріальний статус, поінформованість населення щодо методів профілактики даного онкологічного захворювання.

Було встановлено, що в усі роки спостереження найвищі стандартизовані показники захворюваності (український стандарт) на рак шлунку було зафіксовано в Сумській області, де показники коливались від 28.6 осіб на 100 тисяч населення у 2017 році до 21.7 осіб на 100 тисяч населення у 2020 році.

В 2017 – 2018 роках високі стандартизовані показники захворюваності (український стандарт) на рак шлунку спостерігались у Чернігівській області, які склали 23.6 осіб на 100 тисяч населення та 23.8 осіб на 100 тисяч населення відповідно, у 2017 році у Вінницькій області (23.5 осіб на 100 тисяч населення), у 2018 році у Черкаській області (22.4 осіб на 100 тисяч населення), у 2019 році у Кіровоградській обл. (23.6 осіб на 100 тисяч населення), Київській області та м. Київ (21.7 осіб на 100 тисяч населення), у 2020 році у Харківській області (18.7 осіб на 100 тисяч населення) та у Рівненській області (18.2 осіб на 100 тисяч населення).

Найвищі стандартизовані показники смертності (український стандарт) в роки спостереження, окрім 2019 року, були зареєстровані також у Сумській області, в 2017 році цей показник дорівнював 21.5 осіб на 100 тисяч населення, і знизився до 15.1 осіб на 100 тисяч населення. Високі стандартизовані показники смертності (український стандарт) зареєстровані у Чернігівській області 17.7 осіб на 100 тисяч населення (2017 рік), 18.3 осіб на 100 тисяч населення (2019 рік), 14.7 осіб на 100 тисяч населення (2020 рік), у Вінницькій області - 17.8 осіб на 100 тисяч населення (2017 рік), 17.3 осіб на 100 тисяч населення (2018 рік), 15.6 осіб на 100 тисяч населення (2019 рік), у Хмельницькій області – 17.6 осіб на 100 тисяч населення (2018 рік), у Херсонській обл. – 14.2 осіб на 100 тисяч населення (2020 рік).

Епідеміологічну ситуацію стосовно раку шлунка, яка склалась у Сумській області можна пояснити тим, що в структурі населення цього регіону переважають люди середнього та похилого віку, в основному населення більш старе, ніж в інших областях нашої держави. Питома вага населення старше 60 років у даній області на 3-4 % більше, ніж по країні. Це одна із найстарших областей України, а рак шлунку, як відомо, хвороба більш похилого віку.

З приводу Київської, Чернігівської, Вінницької областях, вони розташовані навколо Чорнобильської АЕС, яка була місцем катастрофи в 1986 році. Наслідки цієї катастрофи досі відчутні в цих регіонах, в тому числі й щодо захворюваності на рак.

Забруднення території наслідками аварії в Чорнобилі були значними. Велика кількість радіоактивного матеріалу була випущена в атмосферу та накопичилася на землі. Це призвело до забруднення ґрунту, водних джерел та харчових продуктів. Радіаційні випромінювання можуть привести до мутацій генів і клітин, що може призвести до розвитку раку.

Національний інститут раку України проводив дослідження в Київській, Чернігівській та Вінницькій областях та з'ясував, що рівень захворюваності на рак в цих регіонах є вищим в порівнянні з іншими областями України. Зокрема, частота виникнення раку щитоподібної залози, шлунку, молочної залози та

інших видів раку є вищою в зонах, які були забруднені після аварії.

Висновок. Проведений аналіз даних показав, що рівень стандартизованого показника захворюваності (український стандарт) на рак шлунку серед населення України з 2017 по 2020 роки знизився на 26.8 %. За період спостереження відмічається тенденція зниження стандартизованих показників смертності (український стандарт), які знизились на 28.07% впродовж 2017 - 2020 років.

Також потрібно зазначити, що зниження показників захворюваності на рак шлунку з 2019 по 2020 рік відбулось за рахунок гіподіагностики цього захворювання. Пандемія COVID-19 та жорсткі обмежувальні заходи в Україні сприяли зменшенню кількості звернень за медичною допомогою через ускладнений доступ до послуг та несвоєчасне надання їх, також в цей період відбувався недостатній рівень охоплення населення медоглядами, відповідно до підпункту 3 пункту 37 постанови КМУ від 22.07.2020 № 641 на час дії карантину тимчасово дозволялось приймати до роботи працівників без проходження попередніх та періодичних медоглядів.

Показники захворюваності та смертності за територіальною ознакою нерівномірні: найвищі показники реєструються на території Північної частини України (Київська, Чернігівська, Сумська області) та Центральної частини України (Вінницька, Кіровоградська області). Дана ситуація обумовлена соціально-економічними та екологічними чинниками.